

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Hanou Kadaňovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený X., státní příslušnost Ukrajina
bytem X.
zastoupený advokátkou JUDr. Veronikou Pupalovou
sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobce pro nepřijatelnost dne 23. 2. 2026

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 23. 2. 2026 jako nepřijatelné byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 23. 2. 2026 jako nepřijatelné.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12.269 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se jako občan Ukrajiny prostřednictvím zásahové žaloby domáhá určení nezákonnosti zásahu žalovaného, který spočívá v tom, že mu dne 23. 2. 2026 byla jeho žádost o dočasnou ochranu, evidovaná pod č.j. OAM- 362117/DO-2026 (dále jen „žádost“),

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

žalovaným vrácena jako nepřijatelná. Důvodem nepřijatelnosti podle žalovaného bylo, že žalobce se k rozhodnému datu invaze ruských vojsk na Ukrajinu, tedy k 24. 2. 2022, nenacházel na Ukrajině, a tudíž ho v žádosti označil za osobu, u které nebylo prokázáno, že je osobou ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“).

2. Podstata sporu spočívá v tom, zda žalovaný označil žalobcovu žádost za nepřijatelnou oprávněně, tedy zda žalobce skutečně není osobou ve smyslu § 3 Lex Ukrajina.

II. Žaloba

3. Žalobce se domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobci.
4. Žalobce v žalobě uvedl, že je ukrajinským občanem s povolením k platnému pobytu na jejím území. Z Ukrajiny utekl, resp. se na ni nemůže vrátit v obavě o svůj život, kdy se rozhodl žít svobodně v České republice, společně se svými příbuznými a přáteli. Pro svou cestu z Ukrajiny nejprve zvolil bezpečné Slovensko, kde si 16. 2. 2024 vyřídil dlouhodobý pobyt za účelem podnikání. Následně se žalobce rozhodl přemístit do Česka, přičemž tuto skutečnost ohlásil na příslušném slovenském živnostenském úřadu. Po ukončení platnosti dlouhodobého pobytu následně přicestoval do České republiky, kdy poté, co bylo jinému žadateli pobytové oprávnění uděleno, podal svou žádost o dočasnou ochranu prostřednictvím žalovaného, včetně potřebných náležitostí a včetně svého sdělení. Žádost byla v místě a čase žalovaným vyhodnocena jako nepřijatelná, s čímž žalobce nesouzní. Dle jeho názoru měla být žádost přijata a žalobce měl být žalovaným vyzván k jasnému postupu, jak případně nejlépe, v přiměřené lhůtě, narovnat jakýkoliv vzniklý nedostatek.
5. Stran soudní přezkoumatelnosti i věcného posouzení přitom žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 174/2024-42, který navazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, Krasiliva. Současně poukazuje na rozsudek zdejšího senátu ze dne 3. 12. 2025, č.j. 8 A 140/2025-25, který žalobce považuje s ohledem na totožnost s jeho věcí za zásadní pro posouzení svého případu; konkrétně cituje pasáž zapovídající neudělení dočasné ochrany jen na základě pouhé existence víza uděleného žadateli v jiném členském státě nebo část pojednávající o nutnosti dostatečného objasnění skutkového stavu věci, pokud jde o pobyt žadatele o dočasnou ochranu mimo území Ukrajiny před 24. 2. 2022. Cituje také z rozsudku NSS ze dne 14. 8. 2025, č.j. 2 Azs 57/2025-32.
6. Žalobce je přesvědčen, že bránění mu v podání jeho žádosti o pobyt představuje nezákonný zásah, který jej krátí na jeho právech. Je pevně přesvědčen, že jeho žádost měla být žalovaným v místě a především v čase již bez výhrady přijata a následně přezkoumána, aby ze strany žalovaného nedocházelo k dalším neoprávněným průtahům legalizace pobytu žalobce na území České republiky.
7. Žalobce se na Ukrajinu nemůže vrátit v obavě o svůj život, v této souvislosti odkázal na to, že je mu znám obsah závazného stanoviska žalovaného ze dne 20. 5. 2022, č.j. MV-93965-1/OAM-2022, dle něhož není možné realizovat nucené vystěhování na Ukrajinu z důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

8. Žalobce je přesvědčen, že postup žalovaného představuje nezákonný zásah, k čemuž citoval bod 32 rozsudku sp. zn. 1 Azs 174/2024. Podle něj udělení dočasné ochrany ve smyslu Lex Ukrajina ve skutečnosti znamená poskytnutí oprávnění k pobytu na území České republiky z dočasné ochrany, nejde o rozhodování o dočasné ochraně jako takové. Žalobce je přesvědčen, že jeho žádost měla být bez výhrady přijata a přezkoumána.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
10. Žalovaný žádost žalobce o dočasnou ochranu posoudil jako nepřijatelnou z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, tedy protože žalobce není osobou ve smyslu § 3 Lex Ukrajina. Dle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina se dočasná ochrana uděluje cizincům, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382¹ ze dne 4. března 2022 (dále jen „prováděcí rozhodnutí“), kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES², a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), konkrétně pak těm, kteří spadají do kategorií osob vymezených v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí.
11. Uvedl, že žalobce je sice občanem Ukrajiny, ale k dni 24. 2. 2022 na jejím území nepobýval, což vyplývá z žalobcova cestovního dokladu platného od 20. 10. 2021 do 20. 10. 2031. Z něj je patrné, že žalobce na území členských států EU vstoupil už dne 17. 12. 2021 přes polský hraniční přechod, k čemuž byl oprávněn na základě polského dlouhodobého víza platného od 12. 12. 2021 do 12. 9. 2022, s povolenou dobou pobytu 180 dnů. Ze spisového materiálu také vyplývá, že žalobce od uvedeného data území schengenského prostoru neopustil; dne 20. 2. 2024 mu bylo na Slovensku uděleno povolení k dlouhodobému pobytu s platností do 16. 2. 2026. V této souvislosti odkazuje na rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2018, č.j. 6 Azs 422/2017-29, který cestovní doklad považuje za veřejnou listinu, u níž je dána vyvratitelná domněnka o správnosti v ní obsažených údajů.
12. Žalovaný dále poukazuje na čl. 2 prováděcího rozhodnutí. Ten se vztahuje na ukrajinské státní příslušníky, kteří pobývali na Ukrajině a kteří byli dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu vysídleni z území Ukrajiny a dále na jejich rodinné příslušníky bez ohledu na státní příslušnost. Které osoby lze v obecné rovině považovat za vysídlené, stanoví čl. 2 písm. c) o dočasné ochraně. Vysídlenými osobami se dle něj rozumí státní občané třetích států nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi původu nebo z ní byli evakuováni a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek. Zejména se jedná o osoby, které opustily území ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.
13. Z uvedených definic tak vyplývá, že mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním musí existovat příčinná souvislost. Jen v takovém případě lze osobu považovat za vysídlenou ve

¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

² Směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

smyslu směrnice o dočasné ochraně, která má nárok na práva plynoucí z dočasné ochrany. Za osobu vysídlenou nemůže být osoba považována jen proto, že se nemůže trvale a bezpečně vrátit do země původu kvůli tamní situaci – je nutné, aby tato situace byla důvodem, pro kterou osoba zemi původu vůbec opustila; to vyplývá ze čl. 2 písm. c) směrnice o dočasné ochraně i z prováděcího rozhodnutí. Na dočasnou ochranu tedy podle směrnice o dočasné ochraně nemají nárok občané Ukrajiny, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli mimo území Ukrajiny z důvodů zaměstnání práce, studia, dovolené, rodinných a zdravotních důvodů, aj. U žalobce ale uvedená příčinná souvislost chybí, protože opustil Ukrajinu již dříve a z jiných důvodů.

14. Žalovaný také argumentuje sdělením Komise č. 2022/C 126 I/01 „*Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana*“ (dále jen „operační pokyny“), který byl v rozsudku NSS sp. zn. 1 Azs 174/2024 označen za „soft law“. Žalovaný konkrétně cituje z pasáže, podle které na dočasnou ochranu (nebo na odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva) v zásadě nemají nárok státní příslušníci Ukrajiny, kteří byli z Ukrajiny vysídleni před 24. 2. 2022 nebo se před tímto datem mimo Ukrajinu nacházeli např. z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, kvůli zdravotním prohlídkám nebo z jiných důvodů.
15. Žalovaný nadto dodává, že jsou mu známa rozhodnutí správních soudů, které s odkazem na rozsudek NSS ze dne 7. 3. 2025, č.j.5 Azs 72/2024-21, podmiňují zákonnost užití nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina dlouhodobým pobytem žadatelů mimo Ukrajinu, žalovaný má ale za to, že tyto závěry byly NSS formulovány ve skutkově odlišném případě. Ve světle výše uvedeného je totiž zřejmé, že do okruhu osob, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí, spadají pouze ti cizinci, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli na Ukrajině. V opačném případě by příčinou opuštění nemohly být události tohoto dne, tedy vpád ruských vojsk na Ukrajinu, který je událostí mající za následek hromadný příliv osob dle čl. 5 směrnice o dočasné ochraně. Tuto úvahu považuje žalovaný za souladnou s výše zmíněným „soft law“, který je relevantní při výkladu čl. 2 prováděcího rozhodnutí a při aplikaci § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, a to s ohledem na skutečnost, že judikatura toto „soft law“ použila na podporu závěru, že § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina je v rozporu s právem EU.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Přípustnost žaloby

16. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
17. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU ve věci Krasiliva dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. Lex Ukrajina je rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
18. Soud o žalobě rozhodoval bez nařízení jednání v souladu s § 51 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem ve vyjádření k žalobě výslovně souhlasil a žalobce s ním po poučení soudem nevyslovil nesouhlas. Soud nepovažoval za potřebné nařídit jednání ani kvůli dokazování.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

19. Soudu je dále známo, že ve věcech, o nichž se vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný zpravidla nevede spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z něhož by soud mohl zjistit průběh správního řízení a ověřit zákonnost postupu žalovaného (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č.j. 10 As 326/2022-88). V nyní posuzované věci je však situace odlišná. Žalovaný soudu poskytl spis vedený pod sp. zn. OAM-362117/DO-2026. Obsahem tohoto spisu je žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 23. 2. 2026 včetně fotokopie ukrajinského pasu žalobce platného od 20. 10. 2021 do 20. 10. 2031, fotokopie ukrajinského pasu manželky žalobce platného od 25. 12. 2025 do 25. 12. 2035, lustrace žalobcovy manželky, oddacího listu žalobce a jeho manželky v ukrajinském jazyce, povolení k žalobcovu přechodnému pobytu na území Slovenské republiky za účelem podnikání platné do 16. 2. 2026, žalobcova lustrace v cizineckém informačním systému, informace ze systému Temporary Protection Platform a dopis Ministerstva vnitra adresovaný příslušnému orgánu EU.
20. Platí přitom, že obsahem správního spisu se dokazování neprovádí [rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č.j. 9 Afs 8/2008-117, (č. 2383/2011 Sb. NSS)]. Žalobce pak navrhoval jako důkazy provést právě *tiskopis žádosti ze dne 23. 2. 2026, č.j. OAM-362117/DO-2026, cestovní pas žalobce a „PKP“ žalobce ze Slovenska* — tyto všechny navržené důkazy jsou přitom součástí správního spisu. Soud má tak z něj získaný skutkový stav pro rozhodnutí ve věci za dostatečný. Soud proto s ohledem na výše uvedené jednání nenařizoval (obdobně viz zejména rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2022, č.j. 54 A 50/2021-38, bod 16, nebo ve skutkově obdobném případě srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2025, č.j. 10 A 112/2025, bod 15).
21. Soud dále posuzoval, zda žalobce k hájení svých práv zvolil správný žalobní typ.
22. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud žalobci poskytnout tehdy, je-li v jeho případě kumulativně splněno celkem pět podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a zásah byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo proti žalobci přímo zasaženo (5. podmínka). Pokud není byt jen jedna z uvedených pěti podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č.j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
23. V tomto řízení jsou splněny první, druhá, čtvrtá a pátá podmínka. Žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), když mu byla žádost vrácena jako nepřijatelná. Vrácení žádosti nepředcházelo žádné správní řízení, žádost nebyla žalovaným věcně posouzena – nejedná se tedy o rozhodnutí, ale o faktický úkon – zásah (4. podmínka), který byl navíc nepochybně zaměřen přímo proti žalobci (5. podmínka). Lze tedy shrnout, že žalobce postupoval správně, když se na soud obrátil prostřednictvím zásahové žaloby.

Důvodnost žaloby

24. Soudu tak zbývá posoudit, zda byla splněna třetí podmínka – tedy zda žalovaný při vrácení žádosti jako nepřijatelné postupoval v souladu s právními předpisy, či naopak nezákonně.
25. Žaloba je důvodná.
26. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 Lex Ukrajina jsou vymezeny osoby, na které dopadá právní úprava dočasné ochrany. Žalovaný uděluje podle § 3 odst. 1

Lex Ukrajina dočasnou ochranu jen těm cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí.

27. Podle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina platí, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen. Správní soudy v minulosti konstatovaly, že je aplikace soudní výluky pro nesoulad s unijním právem vyloučena.
28. Označení konkrétního důvodu, které se v praktické rovině ze strany žalovaného děje označením políčka u na žádosti předtištěného důvodu, je pro posouzení zákonnosti zásadní. Žadatel se tak totiž tímto způsobem dozvídá, z jakého důvodu nebylo jeho žádosti vyhověno. Je přitom povinností žalovaného sdělit cizinci (žadateli) důvod, pro který označil jeho žádost jako nepřijatelnou (k tomu srov. již uvedený § 5 odst. 2 Lex Ukrajina).
29. Prováděcí rozhodnutí, které aktivovalo stav hromadného přílivu osob, upravuje okruh osob, na které se toto rozhodnutí vztahuje, ve svém čl. 2 odst. 1. Osobami, které byly vysídleny z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala, je třeba dle tohoto článku rozumět:
 - a) ukrajinské státní příslušníky pobývajících na Ukrajině před 24. únorem 2022,
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníky třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a
 - c) rodinné příslušníky osob uvedených v písmenech a) a b).
30. Podle čl. 2 písm. c) bodu 1 směrnice 2001/55/ES směrnice o dočasné ochraně se „vysídlenými osobami“ rozumějí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi či oblast původu nebo byly evakuovány, zejména na výzvu mezinárodních organizací, a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, a na které by se případně mohl vztahovat článek 1 oddíl A Ženevské úmluvy nebo jiné mezinárodní či vnitrostátní akty poskytujících mezinárodní ochranu, zejména osoby, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.
31. Ukrajinský státní příslušník tak může získat postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina, jestliže kumulativně splní podmínku 1) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a podmínku 2) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
32. Žalobcovu žádost vyznačil žalovaný jako nepřijatelnou proto, že žalobce podle něj nespadá do žádné z kategorií osob, již se dočasná ochrana uděluje. Soud přitom pro úplnost připomíná, že Lex Ukrajina, resp. další české právní předpisy, převážně používají nepřesné zkratky jako „poskytnutí“ nebo „udělení“ dočasné ochrany; jako by tento status udělovaly až samotné členské státy. Již zmíněné operační pokyny však vychází z toho, že členské státy status dočasné ochrany žadatelům, kteří pro udělení dočasné ochrany splní výše uvedené podmínky, pouze deklaratorně potvrzují. A to tak, že žadatelům „následně“ přiznávají jednotlivá práva spojená s dočasnou ochranou, typicky právě právo pobytu (rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2025, č.j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, bod 19 a ze dne 22. 5. 2026, č.j. 7 Azs 5/2026-18, bod 9). Soud však pro zjednodušení bude tato spojení rovněž užívat.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

33. Žalovaný tedy argumentuje tím, že žalobce nelze považovat za osobu dle § 3 Lex Ukrajina, protože Ukrajinu opustil již před rozhodným datem 24. 2. 2022; to když žalobce od 17. 12. 2021 pobýval na území schengenského prostoru. Žalobce s tímto nesouhlasí, odkazuje přitom na závěry obsažené v rozsudku městského soudu sp. zn. 8 A 140/2025 a také v rozsudcích NSS sp. zn. 5 Azs 72/2024 a sp. zn. 22 Azs 57/2025, na jejichž základě v minulosti ve skutkově totožných případech k udělení dočasné ochrany došlo.
34. Soud považuje žalobcem uplatněnou argumentaci za přílehavou, závěry uvedené ve výše uvedených rozsudcích tedy za aplikovatelné i na jeho věc. Soud tedy neshledal důvod se od nich odchylovat a v podrobnostech na ně odkazuje. Pro úplnost přitom uvádí, že si je vědom existence (již citovaného) rozsudku NSS ze dne 22. 5. 2026, č.j. 7 Azs 5/2026-18, kterým byla zamítnuta kasační stížnost žalovaného právě proti žalobcem uvedenému rozsudku sp. zn. 8 A 140/2025.
35. Ani v případě žalobce totiž není objasněn skutečný stav věci, co se týče povahy jeho pobytu mimo území Ukrajiny před datem 24. 2. 2022. Z hraničního razítka v cestovním dokladu žalobce je pouze patrné, že žalobce na území schengenského prostoru vstoupil již 17. 12. 2021, k čemuž ho opravňovalo polské vízum udělené od 12. 12. 2021 do 12. 9. 2022. Žalobce měl následně za účelem podnikání udělen na Slovensku od 20. 2. 2024 do 16. 2. 2026 přechodný pobyt. Proč a za jakým účelem žalobce do schengenského prostoru vstoupil již k 17. 12. 2021, tedy jaká byla povaha jeho fyzického výskytu na území členských států, nebylo dostatečně prokázáno. Ostatně ani jedna ze stran k tomu ničeho blíže neuvádí ani v nynějším řízení před soudem.
36. Pojem „pobývat“ nelze omezovat pouze na fyzický výskyt žadatele na Ukrajině k rozhodnému datu 24. 2. 2022. Dosavadní judikatura tento pojem vykládá širěji. Pokud má být § 3 Lex Ukrajina zákonným způsobem aplikováno, musí mít žadatel o dočasnou ochranu na Ukrajině k uvedenému datu dlouhodobější a stálejší pobyt, tj. musí tam dlouhodobě pobývat, mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam apod. (rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2023, č.j. 11 A 111/2023-62, shodně též ze dne 17. 8. 2023, č.j. 18 A 54/2023-32, či a ze dne 26. 3. 2024, č.j. 15 A 137/2023-46 a rozsudky NSS ze dne 20. 5. 2025, č.j. 4 Azs 225/2024-20 či ze dne 7. 3. 2025, č.j. 5 Azs 72/2024-21).
37. Důvod a povaha žalobcova fyzického výskytu na území členských států od 17. 12. 2021 však ale nebyly objasněny; jinými slovy tedy není objasněno, kde k 24. 2. 2022 skutečně ve smyslu výše uvedeného „pobýval“. V nynější věci, stejně jako v řízení sp. zn. 8 A 140/2025, nebylo postaveno najisto, zda žalobce území Ukrajiny opustil, tedy že měl v úmyslu trvale žít v jiném státě, ať již v rámci schengenského prostoru či kdekoli jinde. Na tom nic nemění ani skutečnost, že žalobce disponoval oprávněním k pobytu v jiném státě (konkrétně v Polsku), jak argumentuje žalovaný. Existence prostého oprávnění ještě nedokazuje nic o tom, že žalobce skutečně mimo území svého domovského státu ve výše uvedeném smyslu pobýval, resp. že měl v úmyslu se již na Ukrajinu za tímto účelem nevrátit. Z pouhé existence víza uděleného v jiném členském státě a jeho krátkodobého využití tedy nelze dovozovat, že žadatel není osobou podle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, resp. že mu není možno udělit dočasnou ochranu podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina. Zároveň z žádných jiných unijních ustanovení nevyplývá, že by žadatel o status vysídlené osoby mohl později přijít tím, že vycestuje do třetího státu na základě platného právního titulu, který jej opravňuje k dlouhodobému pobytu v tomto třetím státě, a následně se na území členských států vrátí (rozsudky NSS sp. zn. 72/2024-21, bod 18 a sp. zn. 7 Azs 5/2026, bod 14).

38. V dalším řízení pak bude na žalovaném, aby sporné skutečnosti, resp. místo žalobcova *pobývání* k 24. 2. 2022, objasnil (rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 5/2026, bod 15).

V. Závěr a náklady řízení

39. Soud tak uzavírá, že žaloba je důvodná. Jelikož následky tohoto nezákonného zásahu stále trvají, přikázal soud žalovanému, aby obnovil stav před zásahem. Žalovaný je vázán právním závěrem soudu, tedy že žádost z jím specifikovaného důvodu nemůže považovat za nepřijatelnou.
40. Žalovaný tedy povede správní řízení, v němž s dostatečnou určitostí objasní, zda žalobci s ohledem na to, kde a za jakých okolností pobýval dne 24. 2. 2022, náleží postavení vysídlené osoby ve smyslu Lex Ukrajina, či nikoliv. Následně žalovaný posoudí, zda jsou splněny i další zákonné podmínky, a dle výsledku rozhodne o udělení či neudělení dočasné ochrany žalobci.
41. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl žalobce ve věci plný úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a za návrh ve věci samé (žaloba) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za každý ze dvou úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží zástupkyni žalobce mimosmluvní odměna ve výši 4.620 Kč, která se zvyšuje o 450 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, vše zvýšeno o částku 2.129,40 Kč odpovídající 21 % DPH z předchozích částek. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 12.269 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobci k rukám jeho zástupkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

JUDr. Hana Kadaňová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.